

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 811 sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstien és Vogler (Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Maros-Vásárhely, okt. 31.

Városi főispánunk, mltsgs Thuri Gergely ur, ezelőtt egy héttel körünkbe érkezvén, ezen idő alatt az új szervezési munkálatok kidolgozására kiküldve volt kommunális bizottmányok nagy szorgalmat fejtettek ki, mert az összes javaslatok elkészültek; a mint értesültünk holnap (szerdán) fognak a szervező bizottmány plénuma, és jövő szombaton a képviselőtestület elé adatni, s ha ezen testületek elfogadják, a m. kormánynak megerősítés végett felterjesztetni.

Felettebb sajnálnunk kell, hogy lapunk — miután csak kétszer jelenik meg hetenként — nem közölheti a nevezett szervezeti javaslatokat megelőzőleg, hogy így t. polgártársaink előre megismerkedhettek volna a javaslatokkal, s a kommunális tagjai tanulmányozhatták volna a kérdéseket, mielőtt még a gyűlés elé kerülnek. Ennek bizony így kell vala történnie, s így is történt volna, ha nem szorul az egész munkálat és annak minden gyűléseken való keresztülvitele egy pár napra.

A folytonosan kézben levő munkálatból közzöljük tehát csupán a javaslatba hozott tiszti- és szolgálati személyzetet és fizetéseket, a mint következik.

A) Közigazgatási tanács.

Egy polgármester 1500 frt. Egy főjegyző 1200 frt. Négy tanácsnok (egyik árvaszéki elnök) a 1000 ft — 4000 frt. Egy árvaszéki elnök 600 frt. Egy pénztárnok 800 frt. egy pénztári ellenőr 500 frt. Egy számvető 500 frt. Egy tiszti ügyész 500 frt. Egy főorvos 500 frt. Egy alorvos 400 frt. Egy állatorvos 100 ft. Egy bába 60 ft. Egy levéltárnok 500 frt. Egy aljegyző, ki egyszersmind árvaszéki jegyző, 500 frt. Egy mérnök 600 frt. Egy erdősz 600 ft. Egy igató 500 frt: Két őrnök a 400 ft. — 800 ft. Két díjnok a 300 frt — 600 frt. Két hivatalszolga a 240 frt — 480 frt. Egy darabont, szállással, 180 frt. Egy adóhivatali szolga 240 frt.

B) Városkapitányság (policzia).

Egy városkapitány 1200 frt. Négy alkaptány a 600 frt — 2400 frt. Egy kapitánysági tollnok 500 frt. Egy őrnök 400 frt. Egy díjnok 300 frt. Egy városkapitánysági őrmester, egyszersmind foglár, 300 ft. Husz rendőrszolga a 240 frt — 4800 frt. Egy gazdasági kezelő, mint városgazda 500 frt. Összes fizetések: 25,860 frt.

E személyzeti terven mindenekelőtt a takarékoság elve tűnik szembe, noha a célszerűséget sem nélkülözi az.

Tartózkodunk a további bonczolgatástól, nem akarván a kommunális itéletére semmi nemű befolyást venni. Videant consules!

A szerk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A pénzügyi bizottság okt. 18-iki ülésén a pénzügy-miniszterium költségvetését vette tárgyalás alá. Az előirányzott tételek következőkben fogadtattak el: A központi igazgatásra előirányoztatott 886,866 frt. A központi állampénztár részére előirányzott 66,037 frtból a lakbér-főlemelésekből származó összeg töröltetett. A pénzügyi igazgatóságok és számvető osztályok részére előirányoztatott 1,405,834 frt. A lakbérfőlemelésekből származó összeg itt is töröltetett. A temesvári és zágrábi hadparancsnokságnál föllállított határőrvidéki pénzügyi osztályok költségei átalányképen fognak megszavazásra ajánlatni. A zágrábi országos főpénztár szükséglete 14,713 frttal megszavaztatott. A pénzügyi felügyelőségek előirányzata 76,287 frt, a lakbérfőlemelések itt sem engedtek meg. Ugyancsak megszavaztatott az ideiglenes telekzet költségére Horvátországban 16,346 frt. Az adóhivatalokra előirányoztatott 1,800,830 frt. E czimnél a bizottság az előirányzott összegből mintegy 160,000 frtot törölt a rendes és 80,000 frtot a rendkívüli szükségletnél, s e czimnél az összes törlés mintegy 230,000.

A sőjvedéknél építkezésekre és egyéb rendkívüli kiadásokra az arádi sóhivatalnál 15,000 frt. A gyöngyösi sóhivatal részére megszavaztatott 10,000 frt, a szigetihí sószállító hivatal részére 50,000 frt, a szlatinai sóbányánál egy új elkészítésére 10,000 frt, a vizaknai sóbányahivatalnál épületekre 4000 frt. Államjóságnak építkezésekre és egyéb rendkívüli kiadásokra: a bradeki uradalom részére 5000 frt, a beszteterezei 10,000 frt, a restityei 1800 frt, a tiszlezi 300 frt, a sóvári és peklini 300 frt és a tokaji uradalom részére 2659 frt; a diósgyőri uradalom részére 3000 frtot; az ungvári uradalom részére 16,000 frt, a nagybányai 2256 frt, a mármaros-szigeti 30,896 frt, a busztaházi 57,884 ft, a rahói 3000 ft, a visói 1500 ft, a tiszaujlaki uradalom részére 4030 frt szavaztatott meg. Vajda-Hunyad számára 4300 frt; a szász-sebasi uradalomnál 300 frt, a kolozsvárnál 600 ft és a fogarasinál 1000 frt; (a lippai uradalom részére előirányzott 22,020 frt függőben hagyatott); a lugosi uradalomnál 4000 frt, a pécskainál 6350 ft, a ménes-szt-annainál 3300 frt, a temes-szt-andrásinál 4000 ft, a rékásinál 2,200 ft, a dentainál 3000 frt, a esatádnál 4000 ft, a nagybecskerekínél 30,000 ft, a szőreginél 12,147 frt, a párdányinál 8,700 frt, a kulainál 3200 ft, a palankainál 3950 ft, a kis-sztapárinál 1500 frt és az apatininál 9,900 ft szavaztatott meg. A gödöllői uradalom részére előirányzott 62,000 ft összegből a bizottság 10,000 frtot törölt, az 6-budai előirányzat pedig függőben hagyatott. A szolnoki uradalom részére megszavaztatott 9000 ft, az árvi részére 412 ft, az újpesti részére 4015 ft, a fuccinei részére 1000, a nagytábori részére 200 ft, az államerdőknél rendkívüli beruházásokra előirányozva van 1,964,889 frt. A bizottság a részletek átvizsgálását megkezdette, s megállapodott abban, hogy a megszavazandó összegekre nézve határozatát fölfüggeszti.

A bányászatra és pénzverésre előirányoztatott 1,832,947 frt. Igazgatóságok: A szigeti bányagazgatóság részére megszavaztatott 2,445 frt, a kolozsvári részére 29,800 frt. Főbányaművek: a szelaknai bányahivatal részére megszavaztatott 61,950 frt, az óhegyi rézkohó részére 5000 frt, a szomolnoki rézbánya részére 1000 frt, az aranyidkai ezüstmánya részére 1800 frt, a szomolnoki rézkohó részére 1741 frt és a veresvízi bánya részére 20,250 frt. A kereszthegy bánya részére előirányzott 30,000 frt töröltetett. A felsőbányai bánya részére megszavaztatott 12,000 frt, a kapnikai részére 17,000 frt, a fernerelyi részére 8500 frt, a radnai bánya és kohó részére 29,240 frt a nagyági arany- és ezüstmánya részére 3,600 frt, a verespataki altárna részére 35,000 frt, a zalathnai kohó részére 5,350 frt. A körmezői pénzverde részére 29,000 forint szavaztatott meg. Vasművek: a rhonikzi vasmű részére 69,000 frtot; a tiszlezi vasmű részére pedig 11,700 frtot. A libetbányai vasmű részére előirányzott 2000 frt töröltetett. A diósgyőri vasműnél 7000 frtot; a turja-remetel, vasygár részére 2000 frtot; a poduroji vasműnél a fajérpataki bánya és kohó részére előirányzott 9000 frtnyi összegből a bizottság 6000 frtot törölt, hasonlóan töröltetett a govasdai vasműnél az előirányzott 30,000 frt. A kudzsirui vasmű részére megszavaztatott 30,600 frt. A v-hunyadi vasmű részére előirányzott 200,000 frt. Miután a vajda-hunyadi vasygár tovább építésére még ez összegben felül, ha a célnak megfelelőleg történik a vasmánya fejlődése, egy 700,000 forintba kerülő vasut elkészítése kívántatik, s mintegy két mérföldnyi vasut garancziáját vonná maga után, s ezen költség csak megkezdése lenne több milliókra menő befektetéseknek, a bizottság törölte az előirányzott összeget. Továbbá a diósgyőri közsébná-

nyára előirányzott 40,000 frt megszavaztatott, hasonlóan a zsilvölgyre felvett 225,400 frt is, azon változtatással, hogy e tétel két rovatánál „templom és lelkészlak építés” czime helyett „iskola és imaház építés” czime vétessék föl. Sóttermelésre a mármaros-i kerület sóbányáknál az előirányzott 154,500 frt szavaztatott; az erdélyi sóbányáknál befektetésekre 91,003 frt szavaztatott meg. A selmeczi kohászati alapnak előlegképen 23,500 frt, a nagybányai alapnak 25,500 frt, a selmeczbányai vasutára 380,000 frt, s több bányának rézbányaművelés alá vételére 61,800 frt szavaztatott meg. Az államerdőknél építkezésekre és egyéb rendkívüli kiadásokra 1,964,889 frt irányoztatott elő. A bizottság e czimnek 194 tételét keresztülvizsgálta, s tárgyalásának eredményeként 1,000,000 frtnak megszavazását fogja a háznak javasolni. A budai államnyomda építkezésére előirányzott 150,000 frtnyi rendkívüli szükséglet töröltetett, hasonlóan az aradi pénzügyigazgatóság számára építendő új házra felvett 60,000 frt is. A pécsi állampépület átalakítására 16,000 forint szavaztatott meg; a budai vizivárosában fekvő volt harminczadépületnek telken építendő kincstári épületre előirányzott 200,000 frt töröltetett. A vajda-hunyadi vár helyreállítási összes költségeinek és a tervezetnek előterjesztését kérte a minisztertől, s a fölvilágosítás meg is történt, s kitünt, hogy a helyreállítási és építkezési munkának még hátralevő része még mintegy 1,212,000 frtba fog kerülni. A bizottság, tekintve az ország jelenlegi pénzügyi helyzetét, e nagymérvű költséget a vár helyreállítására nem véli megajánlandónak, s szorítkozik egyedül arra, hogy a várnak már kész része födel alá jöjjön, s az előrehaladt munkálatok befejeztessenek; a később folytatandó munkálatok fölött határozni időelőttinek tartotta a bizottság, s így ez évre 50,000 frtot szavaz meg. Megszavaztatott: a gömöri iparvasutak építésére 100,000 frt, előlegezésekre a vasuti kamatbiztosítás alapján 10,000,000 frt, a földadó ideiglenes szükségleteire 28,000 frt, a szász nemzeti birtokában volt fogarasi uradalom visszaváltására 297,992 frt, a pesti önkényes tűzoltó-egylet segélyezésére 10,000 frt, a magyar határőrvidék polgárosítása folytán rendelkezési állapotba helyezendő közegek illetményei gyanánt 26,000 frt, a Ferencz-csatorna építkezési költségeire államjárulékképpen 500,000 frt a forgalomnak átadott vasutak és gyárak tiszta jövedelme és az azokba befektetett tőke kamat- és törlesztési összege között mutatkozó hiány fedezésére 990,977 frt.

Liga az angol toryk és a munkások közt.

Ujabban ismételve említették a lapok azon meglepő hirt, hogy az angol lordok titkos tanácskozásokat folytatnak a munkásosztály vezéreivel s közös megállapodásra igyekeznek velük jutni. E két ellentétes elem közt történt érintkezésről szólván, az angol „Globe” határozott alakba öntve hozza azon eszméket, melyek megállapítva a parlament közelebbi ülésében nyíltan szőnyegre hazatnának s melyek a következő pontokban foglalvák.

1) A modern kor igényeire mért módosításokkal oly törvény léptetendő életbe, a minő az amerikai Egyesült-Államokban fennál a munkás családok lakását illetőleg. Ezek a városok népes negyedeitől távol esnének a külvárosokban.

2) A kommune oly módon szerveztetnék, hogy a különböző grófságoknak, városoknak és falvaknak tökéletes önkormányzat biztosítatnék azon joggal, hogy a közra-gyon számára földbirtokokat szerezhessenek és azokkal szabadon rendelkezhessenek.

3) Nyolcz órai becsületes és ügyes munka alkotja a napi feladatot.

4) Államköltségen a proletariatus varosainak központjain minden mesterség számára külön szakiskolák állittatnak fel.

5) Közköltségen mindeu városban közpiaczuk építendő, hol a legnagyobb minőségi élelmiszerek kicsinyben és nagyban előállítási áron adatnak.

6) Közműlató, oktató, stb. helyek állítandók fel az egyes községekben.

7) A vasutak visszaváltandók és közköltségen közhaszonra kezelendők, mint a hogy jelenleg a posta kezeltetik.

A Manchester Guardian ugyanezen tervnek egy más versióját közli, hozzácsatolván egyszersmind az annak megállapításában résztvevő pairek és képviselők neveit, melyek is a következők: Lichfield gróf, Carnarvon gróf, Salisbury marquis, de Lorne marquis, Lennox H. lord, Manners lord, sir Pakington János, sir Northcote St. és Hardy.

Richmond hg. Derby gróf és Disraeliről szintén be-

Helyi dolgok.

— Már csakugyan lesz valami vasutunk megnyitásától! Oly roppant erélyt látunk kifejtetni az indóházi munkálatok körül, a melynél nagyobbat képzelni is alig lehet; mert néhány nap óta még éjjel fáklya- és lámpafény mellett is dolgoznak, s mult vasárnap kettőzött bér mellett dolgozott több szakmunkás. Egy legnagyobb fajta gőzmozdony is már megérkezett, ugyisint az itteni kezelő személyzetnek is egy része. Ha valami rendkívüli akadály nem jön közbe, az időjárás vagy elemi véletlenségek által, úgy remélhető, hogy a vasutmenetek 10—15 nap múlva megkezdhetnek.

— Az új sörház, melyet Teleky gróf épített az indóházhoz vezető út szélén a Deák Ferenc-utczában, már fedél alatt van, s december elején a használatnak átadandó lenne szerződés szerint. Ismerve az itteni építkezési berendezések körül fenforgó pontatlanságot az illető iparosok részéről, — alig hisszük, hogy a sörház akkorig elkészülend.

— A szüretnek nálunk is lefolytak. Szomorú, keserves szüret volt! A „Trébelyben“ 8, a „Nagyhegy és Unumában“ 10 próbás mustokat szüretettek, mely olyan savanyu, hogy vigasztalásul a „Morva borra“ kelle gondolnunk mai tárczáinkban. Mindemellett mégis 90 kr. — 1 frton kél az ilyen mustnak vedre, már a kinek van eladni való, de ez nagyon kevés helytt fordul elő, mert a két hordós szőlő az idén 10—15 vedret eresztett. Halottunk azonban Sz. Háromságról s még egy pár küüllöment helységekből 15 próbás mustnak a hívét is, csak hogy a „hír“ rendszerint nagyobb a valóságnál.

— A polgári iskolához történt tanárválasztásról közelebből lapunkban elmondott nézetek ellen az iskolaszéki „többség“ részéről kemény czáfolat jött ki a „M. Polgárban.“ Erre csak annyit mondhatunk, hogy bizony akármennyi sophizmat hoznak is fel azon urak, az egész város közvéleménye a mi kimondott nézetünk mellett nyilvánul. Ebből megtanulhatják azon hatalmas urak, hogy nem ők képezik a várost, és nagyon kisbete kerülne őket, napról-napra czélszerűtlenebbnek bizonyuló uralkodó szerepükből mindenkorra leszállítani... Csak egy kis impulsus kellene a mi részünkről — no, de még várunk egy kissé.

— Tegnap a „Királykútnál“ egy csecsemőt kaptak a kifolyó viz-büroibe fojtva — a megtalálók még életjelt láttak a gyermekben s a rendőrséghez vitték.

Méhészet a Székelyföldön.

(Folyt. és Vége.)

A méhek egyedüli fegyvere a fulánk, melylyel magukat mind a megtámadó méhek, mind a rossz akaratú emberek ellen védelmezik, a nélkül örökös üldözés- és háborgatásnak lennének kitéve. Többeket visszaretent ez a méhészettől, sok tapasztalatlan közelíteni se mer feléjük, azt hiven, mintha ők szurásra teremtettek volna. — Ezen fegyvertük, melynek használása életükbe kerül, csak végső szükségükben, vagy igen felgerjedt állapotban használják. A ki velük banni tud, ismeri és kikerüli azon körülményeket, melyek által a méhek haragra ingereltetnek, igen ritkán fog méhszurást kapni. Szabályok a méhszurás elkerülésére:

- 1-ör. Kerülni kell közvetlen a röplük eleibe állást, sebes mozgást.
- 2-ör. Izzadtan sem keil hozzájuk menni s őrizkedni kell a rájuk leheléstől.
- 3-ör. Ingerlő rájuk nézve a kaptárok kopogtatása, ütés, rázás, azért ajtóját csendesen keil kinyitni és betenni.
- 4-er. Oly tárgyakat, melyen méhek ülnek, nem keil kiejteni a kézből.
- 5-ör. A kaptár kinyitásakor mihelyt kis nyílás származik, azonnal füstöt keil boesítani be, a felzúdult méhek lealázódnak.
- 6-ör. Kuttyát, macskát, sertést, lovat stb. nem keil a méhesek előtt járni engedni, jelesen tyukokat, ludakat, melyek szárny-csapkodásaikkal nagy dühbe hozhatják őket.

- 7-er. Fokhagyma, szeszes ital, terpetin, s minden nehéz szag haragra ingerli őket.
- 8-ör. Rajzáskor a füstölő edénybe méhek ne hulljanak, s a földön vagy kas szélein ne nyomassanak szét, mert a megölt méh szaga ingerlőleg hat rájuk.

- 9-er. A mely kaptár bizonyos ok miatt dühbe jött, egy hétig sem feleli, kevés mézzel étetéssel keil lecsendesíteni. Az erős nép a kaptárban nagy melegség miatt hajlandóbb a szurásra a gyengénél.

Megjegyzendő, hogy a méhek a velük foglalkozó mozdulataikhoz annyira megszoknak, hogy egy kéz érintés után érezni látszanak a megszokott fogást, ápolójukat csak kivételes esetben bántják, s lehet állítani, hogy a ki a velük bánásba begyakorlódott, ritkán kap méhszurást, kit szurnak, az nem tud velük banni. Biztos, nem hebe-hurgya és elhatározott fogásokkal keil körülöttük eljárni, szokásuk az, hogy csapkodnak némelyek a kézre, a mütét alatt, e közben rászállnak, de a kezét nem keil kapdosni, mert minden bántalmazás nélkül odább repülnek.

A méhek szaglós tehetősége oly fokozatos, hogy ha egy anya a kaptárból kifogatik s a tenyérben összemarkoltatik, a méhek szagjáról megérzik ottlétét s csakhamar néhány méh a kézre száll, azért őrizkedni keil kivált ősszel kezelés közben mézet csepegtetni el a kaptár körül, mert rablást idézünk elő.

Méhszurás utáni fájdalmat és daganatot orvoslószer

a fulánk gyors kihuzása után a köölaj, akár szalamiaszesz, ezek akármelyikéből a szurt helyre cseppintvén.

A herék.

Ezek a here-sejtekbe az anya által lerakott himemű tojásokból kelnek ki. Kikelésük 4 nappal későbbre esik a méhekénél, tehát 24—25 napra kelnek ki a sejtéből, korán tavasszal nem rak le az anya-here perékét, csak később, mikor a rajzás ideje a kaptár népe gyarapodása szerint közelget, tétetik előkészület herék nevelésére, miből folyólag a herék megjelenéséből keil számítani a nem sokára bekövetkező rajzásra.

Micsoda rendeltetésük legyen a heréknek, többféle vita tárgyat képezte. Némelyek vízfordokul, mások a méh-fiasítások melegítésére rendeltnek tekintik, de bármit állítson valaki, alapos érvekkel van bebizonyítva, miszerint a herék rendeltetése nem egyéb, mint a fiatal, terméketlen anyáknak a kaptáron kívül, künn a levegőben, a nap legmelegebb szakában, repülés közben párosodás utján megtermékenyítése. De mire való oly nagy számú here, ha az anya termékenyítésére egy is elég? A természet előrelátólag s kiszámítva intézte ezt így el, mert a rajzó kaptár sokszor 3—4 rajt is boesát, melyek természeti vad állapotban ugyanannyi üregekbe külön telepednének le, itt a több rajok közt megoszott herék nem találhatnának oly nagy számmal, mint a gazdagon megrakott méhesekben, hogy tehát az anyának azt élte veszedelmével ne kelljen keresnie, a több számú herék az anya s általa az egész kaptár fennmaradását biztosítják.

A herék szaporodását csak korlátozni, de egészen megátolni nem keil s korlátozni igen is szükséges, mert a nagy számú herék mézzel táplálkozván, nem kis esőkentésére vannak a kaptárnak. — A rajzás bevégeződése után a méhek által kiöletnek, s a mely kaptárból még augusztusban sem lennének a herék kiölve, az bizonyosan anyátlan.

A leirt kezeléshez legszükségesebb eszközök:

1-ör. Egy fuvó füstölő, mert meleg időben népes kaptár körül füstre van szükség a méhek csilapítására s fuvóhoz alkalmazott füstölő azért czélszerűbb mások fellett, mert azzal a füst odairányoztatik, hova szükséges, a benne levő tüzet elzáró ajtó megóv a tűz veszélyétől.

2-ör. Méhész sipka, vagy álla, mely vékony drótszövetből készülve, a kereskedésekben található.

3-ör. Kesztyű, mely szőszövetből legyen, és semmi esetre ne bőrből, mert ebben a fulánk bennmarad s a méhek általános dühbe jönek a fulánk méreg-holyagában levő nedv szagjára, legczélszerűbbnek találtam, mi magam is olykor használók, a vékony szarvasbőrből készült hosszú nyelű kesztyűt viaszos tafotával bevonva, a sima tafotán elcsiklik a szűrő méh fulánkjá.

4-er. Egy zseb — vagy akár miféle kés, a kaptár oldalára itt ott megragasztott léptáblák lementszésére.

5-ör. Egy 2 1/2 hüvelyknyi szélességben megörbített vas ép oly alakú, mint a téstás tekenő vakaró kése, 1 láb hosszúságú szárral, melyel a pálcák a kaptárból kivonatnak — végül

6-ör a kiszedett léptábláknak a kiszedés szerint sorral visszarakatása végett szükséges egy metszett léczből 1/2 öl hosszúságban, 2 láb magasságban és 10 hüvelyk szélességben négy lábra alkotott állás, melybe a kiszedett léptáblák renddel beállítanak.

Mit itt röviden irhaték csak arra intézem, hogy a nép eddig ismeretlen kezelés felkarolására bátorítsam a gazdákat; minden kezdemény nehézkesen megy, de az előnyök hamar meggyőznek mindenkit. — A ki terjedelmesen kívánja tanulmányozni ezen kezeléshez, használhatja: „Mezei gazdaság könyve“ című munkát, Stephans Henry című munkája nyomán, a hazai körülményekhez alkalmazva, kiadták: Korizmics László, Benkő Dániel, Morócz István. Magam is leginkább ezen igen érthető, egyszerű, kellemes, igazi magyar irmodorral kiállított munkából nyertem útastást, az ott leirt kezelés körül egyetlen fogást sem találtam tulozottnak, mi a valóságban másként ütött volna ki.

Mint fennebb is ígérém, szívesen szolgálók bár kinek útastással. M.-Vásárhely népes vidékét tevő közel falvak lakói száma néhány ezerre, megy. bár a méhészetet is őrő gazdák figyelemre méltatnának, a méhészet eddig nem foglalkozók kedvet kapnának, hogy gazdasági statistikánkból büszkeségünkre olvashatná az utókor, miként az okszerű-méh a kezelés marosszéki székely nemzetől, az ország közepéből terjedett a négy tájra irányuló szélei felé.

Dicső Lajos.

KÜLFÖLD.

Napoleon excsászár legújabb nyilatkozatáról a bonapártista mozgalmakat illetőleg megjegyzi a Débats, hogy az excsászár figyelembe sem veszi a bordeauxi nemzetgyűlés egyhangu határozatát, mely a császári dynastiát letette és plebyscitumot követel, melyhez még csak az hiányzik, hogy maga rendelje el a nép megkérdezését. Minő balgaság az excsászárnak arról beszélni, hogy nem oldozhatja fel a tiszteket a neki tett esküjök alól; nem szegte-e meg ő decz. 2-án az alkotmányra tett esküt? És van-e neki joga, az ország nyomora fölött jajvaszókeln, a ki nyakunkra hozta az invasiót és borzasztó következményeit?

E vakmerőség valóban megdöbbentő!

Az a párbeszéd, a mely Napoleon és a „Times“ egyik levelezője között foly igen foglalkoztatja az angol lapokat Napoleon egy alkalommal igen nagy bizalommal

szolt ügyéről, s ama meggyőződést fejezte ki, hogy csak a francia nép plebyscituma foszthatja meg őt a souverainitásától. A „Times“ Napoleon kijelentéseinek egy vezércikket szentel legközelebbi számában, és nem a leggyengébben bánik el a szomorú emlékü sedani hőssel.

„Napoleon csillaga — mondja többek közt az említett angol lap — ép úgy letűnt, mint a Bourbonoké vagy Orleansoké. Mert teljesen mások a viszonyok Franciaországban, mint az előbbi plebyscitumok alkalmával. Az excsászárnak egyébiránt joga sines a plebistumot úgy tüntetni föl, mint Franciaország legfőbb törvényét. Történelmi fejlődésénél s a nép akaratnál fogva Franciaországnak csak egy képvisleti alkotmányra van igénye. A plebyscitum nem törvényes és mint kivétel nem jogosult. Egyébiránt esztelenség, ha a császár azt állítja, hogy ővé Franciaország nemzet-gazdasági felvirágzásának érdeme, és ha a háboru indokait magáról el akarja háritani, s a franczákra tolni. A franczia nép óhajai nehezen puhatolhatók ki, azonban, hogy ezen óhajok nem czéloznak egy bonapártista restaurációra, az leginkább kiviláglik azon siralmas fogadtatásból, melyben Napoleon herczeg részesült Corsica fővárosában. Ajaccia 10,000 lakója közül alig 150—200 fogadta a herczeget, és ezek is csak valószínűleg kíváncsiságból jelentek. A bonapartismus ezen előtérbe lépése a „Times“ szerint azon jó oldallal bir mégis, hogy fölfogja frisíteni a franczia nép gyűlöletét és megvetését a gyalázatosan megbukott kormány iránt.“

Continak egy beszéde forog most közkézen Ajaccio-ban, melyet Urbalacee faluban közelebb tartott: Igen — mondja ebben Conti — én hive vagyok s maradok a császárnak és a császári családnak örökre; igen, harmincz év óta önök képviselője vagyok és ma ismét szavazatukat jöttem kikérni; nem a dicsőségért teszem ezt, mert én már öreg vagyok és pályám kész, de jövők, mert álhatatos akarok maradni a császárhoz, a szerencsétlenségben úgy, mint a szerencsében voltam; jövők, mert meghagyta nekem a császár, hogy védjem érdekeit, melyek egyszersmind az önökéi is. A császár visszajő, uraim, visszajő, még pedig sokkal hamarabb, mintsem sokan hinnék.

Távirati hírek.

— Bécs, okt. 26. Az esti lapok nagyrésze egyhanguan jelenti, hogy Hohenwart ma délelőtt beadta lemondását az összes cislajtán miniszterium nevében — A Tagespresse szerint a császár már el is fogadta a lemondást. — A „Presse“ szerint a miniszterium felhivatnék, hogy egy új kabinet képzéséig vigye az ügyeket. — A Tagblatt szerint a kabinet újjaalakításával Schmerling bizott meg.

— Bécs, okt. 26. A Rechbauer-párt gyűlésre hívja össze az autonomistákat, hogy a lengyelekkel közös megállapodásra lépjenek Zimialkovsky megígérte megjelenését.

— Bécs, okt. 26. A lapoknak azon híre, hogy Hohenwart lemondása elfogadtatott, eddig minden formális megerősítést nélkülöz. A közös miniszterek három nap óta nem nyertek közlést a krízis mibenlétéről.

— Róma, okt. 29. Solms bukása a parlament megnyitásával bizonyos. Pénzügyér Lanza és belügyér Castagnola lesz.

— Páris, okt. 26. Az angol „Globe“ azon híre koholmány, hogy azon nyilatkozatra, melyet Napoleon excsászár a Timesban tett, a franczia tábornokok jelentéstételre szollították volna fel ezredeseiket arról minő hangulat uralkodik a seregben és minő rokonszeny Aumale hg. Chambord gr. vagy Napoleon excsászár iránt s a jelentések ez utóbbi előnyére ütöttek volna ki. — Corsikából a hajoraj még nem tért vissza. — A tunisi ügyben Franciaország követeléseit tökéletesen teljesítvén s az ügy be van fejezve.

— Páris, okt. 27. Thierst, midőn tegnap az akadémia ülésről kijött a néptömeg a legrokonszenvebben fogadta körülözlötte és lelkesülten megéljenzte Az akadémia ülésén Thiers rendes helyét foglalta el kollégái között.

— London okt. 17. A lapok Mexikóból sept. másodkái terjedő híreket közölnek, melyek szerint 400 felkelő katona Mexiko városában az erődöt megrohanta, 800 foglyot onnan kiszabadított és magát ottan megerősítette: az őrség hűen maradt része ostrom alá vette az erődöt mire a felkelő vezérek menekültek s mintegy 250 felkelő agyonlötvetett.

— Pest okt. 28. A cseh pártvezérek még Bécsben vannak. A cseh lapok példátlan gorombán támadják meg Andrássyt.

VEGYES.

— Pauler miniszter elnöklete alatt egy szakemberekből álló bizottság az életbe léptetendő országos közoktatási tanács szervezete és eljárási rendje felett tanácskozásait megkezdette.

— **A képviselőház pénzügyi bizottsága** a közlekedési minisztérium költségvetésében a Hejasfalvától Csikszereidáig s Gyimesen át Moldovába vezető országút költségeit is megszavazta, mely ut Erdélyt közelebbi kereskedelmi és üzleti kapcsolatba hozza a keleti szomszéd állammal.

— **A baláni rézbányákat** mint a „Herm. Ztg” írja. a f. hó 23-án tartott árverés alkalmával Nendwich Vilmos és Kabdebo J. P. szebeni üzerek vették meg 220,000 fton. Szegény „székelyföldi” kincs! hány ura volt már ennek, csak még magyar ura nem volt!

— **A „Victoria” biztosító társaság** igazgatósága a kolozs-dobokamegyei néptanítók nov. 2—4 tartandó alakító gyűlésének segélyére 25 o. é. frtot kézbesített, a szervező albizottság egyik elnökének. Ez már dicséretet érdemel.

— **Angol kortesbeszéd.** Albion unokái is csak úgy tesznek mint mi; választás előtt dikiúznak és kapacitálnak. Igérnek is, de csak olyant, amit meg is tálrthatnak. Példa rá a következő kis adat. Melbourne-ben egy „követjelölt” a következő felhívást bocsátotta ki választóihoz. hogy magának egy kis hivatalt és eszmáinak sok bevót szerezen: „Melbonren város és minden más helység választópolgáraihoz. Midőn alólírott e fenemlített nagy befolyásos és szabadelvű választótésületnek, melyek őt 15 év óta oly kegyesen és ügyesen támogatni méltóztattak, magát újból ajánlja, bátorságot vesz magának egyszersmint kitűnő borból készült elegans és kényelmes eszmáit is becses figyelmőkbe ajánlani. Alólírt ezentul is kedves köteleességének ismerendi hogy a tiszteit választó közönségnek megbecsülhetetlen jóindulatát mindkét tekintetben, már t. i. mint képviselő és eszmadia kiérdemelhesse. Enoch Taylor nyugalmazott katonatiszt és lábtümmvész.” „N. B. Mindenik választót és barátját ugyszintén rokonait és eszéledeit is a legpompásabb eszmákkal és papusokkal bármikor is elláthatom a lehető legmérsékeltébb áronak.

— **Rómánában** az angina mint a romániai lakpökből értesülünk, különösen a gyermekek között nagy pusztításokat visz véghez.

— **Benedek** tábornak nagy haláláról terjesztett hirt a bécsi lapok megczáfolják.

— **A chicagói** leégettek felsegélése érdekében több pesti lap szerkesztősége az emberbarátok áldozatkészségéhez fordul, s az „Ellenör” az aláírást 30 frttal meg is kezdette. Kegyes adományokat mi is elfogadunk illető helyre juttatás végett.

— **No ezek megjárták!** A „Magy. Polg.” három „nagydemokratája” egy esalhatatlansági brevet menesztettek Molnár Antalhoz, hogy ez jelentse ki saját szájával az „egyedül üdvözítő” balpárti credót. Molnár A. aztán a „Keletben” kinyilatkoztatta: hogy ő csak addig járt mint ifju ember a tévelygők útján, míg meggyőződött tapasztalás által hogy azon ut nem Magyarországha, hanem jórészt egyenesen Pétersburgba visz: nem akarrán pedig mint becsületes magyar ember Muszkaországba menni, megtér a jó utra; és csak most eszálkodik igazán hogy a többi „nagy magyar” a ki már régóta tudja milyen uton jár még mindig azon képes maradni... A főprinczipális erre csak annyit mond, hogy M. A. „meghalt.” Nem halt biz ő meg édes nagy uram, csak kiállott a „halált-osztogatók” szomorú glóriájából. Majd kiáll onnan még a többi is, ha előbb nem, hát majd akkor: midőn a hős lándzsa épen a „szélmalom” falába ütközik.

— **Rassóban** Kenyeres Adolf a „Nemere” szerkesztőjének államügyészszé lett kineveztetése az ottani magyar és román, s részben a német lakosság által is nagy örömmel fogadtatott; ennek kifejezésére barátai bankettet rendeztek, melyen 140 minden nemzetiségbeli egyén volt jelen, s a brassói testvériesülés itt újabb örömdetes kifejezést nyert.

— **A közművelődés** előmozdítása érdekében a m. királyi köz-oktatási miniszter ur tekintve azon eredményt, mely a mult iskolai évben a felnöttek számára a középtanodáknál tartott előadások körül, daczára a kezdet nehézségének eléretett, czélszerűnek találta hogy a szóban levő előadások ugy a jelen év, valamint a jövő évek téli időszakában rendesen megtartassanak. Az előadások april hó végéig tartatnak. A felnöttek oktatásával foglalkozó tanárok jutalom díjai jövőre nézve is egy-egy előadásért mint a mult évben 2 frtban állapítottatott meg.

— **A honvédelmi minisztérium** köriratban fölszolitá az egyes törvényhatóságokat hogy az 1872-re kiszabott ujoncz-kontingenst az 1852, 51 és 50 ben született katona-kötelezettek soraiból állítsák ki. A köriratban fölemlíti továbbá a minisztérium, hogy miután a katonakötelezettek az illető előjáróság előtt lehetőleg személyesen tartoznak megjelenni, el ne mulassza az előjáróság, hogy a sorozás alá tartozókat köteleességeik pontos teljesítésére ne figyelmeztesse.

— **Bakos Gábor** felelős szerkesztő és kiadó s Pesko Medard laptulajdonos előfizetési felhívást bocsátanak ki „A Közigazgatás” czimű heti szak-közlönyre. Megjelenik f. évi november hó elejétől kezdve minden szombat 2 iven. Előfizetési ár: egész évre 8 frt, félévre 4 frt. negyedévre 2 frt.

— **Fenyítővizsgálat** egy bankház ellen. Keppich et Comppesti bankház ellen a fenyítőtörvényszék által Glentzer Samu és Pfister János panasza alapján elrendeltetett a bünvizsgálat. A panaszosok ugyanis fönnemlített bankháztól egy 1839-ik évi Rotschild-féle sorsjegyet részletfizetésre vásároltak meg, s midőn rövid idővel ezelőtt a szám kihuzatott, a bankház a nyereményt vonakodott kifizetni. Nem első eset ez már, — aztán tessék részletfizetésre sorsjegyeket venni!

— **Új biztosító intézet.** Debreczenben „Tisza” czim alatt új biztosító intézet van alakulóban.

— **A kolozsvári róm. cath. lyceumi** nyomdát a jövő év első napjától kezdve K. Papp Miklós ur a „M. P.” szerkesztője veszi át.

— **Gr. Wenkheim Krisztina** a folyó évi árviz által sujtott békésmegyei bérlőinek haszonbérletét, a szenvedett károkhöz mérve egy évnegyedre és félévre elengedte. Ez összeg körülbelöl 60—70,000 frt.

— **Bánffy-Hunyadon** közelébb takarékpénztárt fognak felállítani.

— **Benedek** altábornok Grácban szőlőhűdés következtében 65 éves korában meghalt.

— **A strike ellen** a hollandi kormány erőszakosan lép föl, betiltván a „caisser de resistance” (strikolók pénztára) intézményét. A belga kormány hasonlot tervez s törvényjavaslatot készít a kamrák számára.

— **Új lapok.** Következő új lapok jelentek meg s küldettek be szerkesztőségünkhez: „Polgár és honvéd” társadalmi és honvédelmi hetilap szerkeszti gr. Bethlen Miklós, (Bolnay) egész évre 8 frt. „A nép kertésze”, szerkeszti Lukácsi Sándor, egy évre 2 frt.

— **A katonai törvényszékek** feloszlatása következtében a közös hadügyminisztérium elhatározta, hogy ezentul a katonai kincstár nevében kötendő minden szerződésben a bírói illetőségre vonatkozó záradékba azon elsőfolyamodásu kir. törvényszék vagy járásbíróság léssen felveendő s mint illetékes bíróság kijelölendő, mely a katonai kincstár nevében szerződő katonai főparancsnokság állomáshelyén székel.

— **A medgyesi mező-gazdászati** tanintézet megnyitása f. évi nov. hó 1-én fog megtörténni. A városi képviselet bizottsága ez ünnepélyre Erdély összes tanintézeteit; s a tanügy barátait meghívja

— **A brasai földmívelési iskola** oct. 22-én nyitott meg. A megnyitó beszédet Hintz J. ügyvéd tartotta.

— **A zsilvölgyi kincstári kőszénbányák** bérbeadása hir szerint legközelebb már megtörténni. A bérlet 40 évre szólana s a kormány állítólag vállalkozóknak, de viszont azon föltételt köti ki, hogy a bérlők kötelesek a bányák közelében oly vasgyárakat föllálatani melyek évenként legalább egy millió mázsa vasat termeljenek továbbá a biztosított összeget felül mutakozó jövedelem fele a kormányt illeti. A bérlő konzoreziúm tagjai Rothschild és Guttman czégek s még két magyar bankintézet.

— **Balázsfalván** sept. 16-én történt tüzvész alkalmából főnkre jutott 20 család felsegélésére Cipariu Timotheus kanonok elnöklete alatt segélybizottmány alkult, mely a románokat adakozásra hívja fel.

— **Ocs helységében** 170 lakház mellékpületekkel a cath. és ref. papilak és tanítói helyiség leégett. — 250 család koldusbótra jutott az összes kár 200,000 frtot tesz — A m. kir. belügyminiszter körrendeletileg felhívta a hatóságokat, hogy a leégették számára saját területükön könyörödam anyokat gyűjtsenek.

— **A Darwinismus áldozata** Anglia Calisle vároában egy Howard nevű 34 éves ember a legsajátságosabb körülmények között ölte magát folyó hó 19-én az Eden folyóba. A parton talált naplója szept. 24-től kezdődik s röviden ezeket tartalmazza: Az élet, a mint van nem egyéb minden jelentőségeket nélkülöző szónál: várakozás egy más jobb élet után. Egy erős eltökélt lelketű ember képes kioltani ez életet a midőn elégedetlenség szállja meg a földi dolgokkal. Ezért az öngyikók nem gyávák; a gyáva inkább mást öl meg mint önmagát. — Én kész volnék becsületes életet élni de nem látok semmit a miért méltónak találnám az életet. Letekintve e lágy vizekbe, ugy tetszik nekem ez a legkényelmesebb kivezető ut e siralomvölgyből, mely minden jövő nélkül táruul élénk, míg a multba tekintve Darwin behizonyította, hogy nem vagyunk egyebek naturalizált majmoknál. Bár soha ne születtem volna! — — A művelt osztálybeli napról napra sokasodo öngyilkosok kilencz tizedrészt a Darwin & Comp. tanai üzik ki a világbol: a külbőség csak az, hogy nem mindegyik hogy vissza ilyen naplót mint világos tükröt lelki állapotáról.

En czélt értem!

A „Magy. Polg.” 245-ik számának „Nyiltterébe” szorult „ezikkiró” tökéletesen bebizonyította a róla kimondott véleményemnek helyességét, sőt még ennél is többet; kimutatta azt is: hogy ő egy szegény boldogtalan, a ki azt hiszi, hogy a nyomtatott betűnek (még ha pénzért teszik is ki a „Nyiltterébe”) a beszélő személy nélkül is van jogosnltsága valami érvényre megnevezett személy ellenében. Az ilyen gyáva farizeust csak megmosolyogni lehet!...

Rápolty Károly.

Jegyzéke

azon urbéri pereknek, melyek f. év. október 31-én a marosvásárhelyi kir. urb. törvényszéknél tartandó nyilvános ülésben ülnök Vlád Miklós által előadatni fognak

Korod községnek özv. gr. Kornis Gáspárnó e. az elfoglalt legelő helyet más földadása i. p. Pekri Sándornak Lába Vaszi Rora, Lába Vaszi Katane, Mack Georg és Mack Simion elleni pereit. Özv. Gyárfás Miklósnak László Tódor Vaszi, Bruzlea Onucz, László Georg, Szász János, Bruzlea Georg, Katana Todor, Szakács Bruzlee Samoila és Kreesun László e. pere. Bodo Ferencnek Packuj Paraszkiya e. pere.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(okt. 30.)

5% metallique	58.10
5% nemz. államkölesön	68.20
1860. államkötvény	100.—
Bankrészvénv	763.—
Hitelrészvénv	296.10
London	117.80
Ezüst	118.—
Arany	5.66
Napoleon arany	9.39
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	80.25
„ „ „ temesi	78.50
„ „ „ erdélyi	74.75
„ „ „ horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

HIRDETME NYEK.

Egy szeszgyár M.-Vásárhelytt

tökéletes jó berendezéssel, istálókka, két holdny területű udvarral és lakházzal, szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad a „Székely Hirlap” kiadó hivatala: Wittich József könyvkereskedése Maros-Vásárhelytt. (85) 3—3

Kábdebó István,

első maros-vásárhelyi szálitmányi üzlete:

a lehető legrövidebb idő alatt szálitmányokat bármely irányban azonnal teljesít.

Váltó üzlete pedig: elad

minden huzásra érvényes cs. kir. 1864-beli és 1870-beli magyar kir. állam 20-ad rész sorsjegyeket **250,000** forint főnyereményekkel, 20-ad császári török vasút jegyeket **600,000** franc főnyereménnyel és szelvényenvel ellátva, melyek lejáratkor nállam aranyban beválthatók; elad különbféle egyes sorsjegyeket ugy szintén társasjátékokat 20—100 drb sorsjegyig 6 és 10 frt havi részletfizetés mellett, melyeknél az első részlet lefizetése után a nyeremény már biztosítva van, és a teljes befizetés, után egy eredeti sorsjegy kiszolgáltatik.

Elad amerikai varrógépeket gyári áron 28—160 forintig darabját havi részlet lefizetés mellett, ugy szintén tűz- és betöréssel ellen biztos vasszekrényeket.

Vidéki megbízások pontosan teljesítettnek. Levelekre azonnal válasz adatik; táviratoknál a viszválasz fizetendő.

(86)

1—10

Figyelmeztetés.

Gombos „erősítő-italára”

a földbirtokosokhoz és iparosokhoz.

Mintá a munkások mezei s egyéb munkák közben többféle okokból **cholerát** hasmenést, vérhast, göresöt, hányást, hideglelést szoktak kapni, mi őket rendesen hosszú időre munkaképtelenné teszi: üdvös leend tudomásukra hozni, hogy mind azon bajokat

Gombos erősítő-itala

által oly gyorsan lehet megszüntetni, hogy a szenvedőt még a munka színhelyéről sem kell eltávolítani. — Megelőzőleg szeszes italok helyett **naponként** két kanállal adva, a munkást ép erőben lehet megtartani.

Maros-Vásárhelyen raktár: Borsódi Demeter Lajosnál.

(72)

15—16